

«Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің
Солтүстік Қазақстан облысы бойынша департаменті» РММ

Негізгі қуаттарға тең қолжетімділікті қамтамасыз ету бөлігінде жанар-
жағармай материалдарын бөлшек саудада өткізудің тауар нарығына
кірудегі кедергілер жөніндегі кеңес отырысының
№ 1 ХАТТАМАСЫ

17 наурыз 2025 жыл,

15:00 Петропавл қаласы

КЕДЕРГІЛЕР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ:

О.А.Иванов – Кеңес төрағасы., Жаркова О.В., Ухов А.Н., Харбедия
О.О., Рахимов Б.К., Мендеев Р.З., Тасболат М.А., Бухонин И.В., Казанцев
А.В., Абиев Е.А.

КҮН ТӘРТІБІ:

Негізгі қуаттарға тең қолжетімділікті қамтамасыз етудің
көкейтесті мәселелері

ҚАТЫСҚАНДАР:

1. Ресурс ұстаушылар және негізгі қуат иелері «Petrostar» ЖШС,
«Petrosun» ЖШС, «КС Energy Group» ЖШС Ұлттық компания
«ҚазМұнайГаз» АҚ (АИ-92, АИ-95, дизельдік отын);
2. ҚР БҚДА отын-энергетикалық кешені департаменті;
3. Экономикалық тергеулер департаменті;
4. Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің Кәсіпкерлік және
индустриалдық-инновациялық даму басқармасы;
5. СҚО АҚС өкілдері: «Эталон Регион» ЖШС., «Северная Топливная
компания» ЖШС., «Промгаз» ЖШС, «Балтис» ЖШС, «Петропавл
нефтебазасы» ЖШС.

КҮН ТӘРТІБІ МӘСЕЛЕСІ БОЙЫНША:

Кеңес төрағасы О.А. Иванов Департамент жанындағы кедергілер
кеңесінің отырысын ашты.

Департаменттің атына Солтүстік Қазақстан облысының жанар-
жағармай құю станциялары желілерінің өкілдерінен бірқатар мәселелер
бойынша ұжымдық өтініш түсті, соның ішінде ірі ресурс иелерінің
өтініштерді қабылдамау және оларға мұнай өнімдерінің жоқтығына
байланысты жауап бермеу, бұл өз кезегінде ЖМС желілерін делдал
ұйымдардан мұнай өнімдерін 10 000 - 15 000 теңгеге сатып алуға мәжбүр
етеді, бұл кәсіпорын жұмысының тоқтата тұруына қауіп төндірді.

Осылайша, аталған серіктестіктер негізгі қуат иелеріне жанар-
жағармай көлемін беруге тұрақты түрде өтінім береді, бірақ іс жүзінде
сұралған көлемнің 19,3%, 26,1%, 37,8% сияқты ең аз көлемдер

қанағаттандырылады немесе ресурс иелері АЖҚС желілерінен түскен өтініштерді қарау бойынша жауап берілмейді.

Жүйелі түрде жеткізбеу, сондай-ақ ірі ресурс иелерінің жанармай құю станциялары желілерінің сұраныстарынан бас тартуы стратегиялық маңызды ресурстардың тапшылығы қаупін тудырады. Бұл ретте ағымдағы жылдың 11 наурызынан бастап бүгінгі күнге дейін «SHELF» жанар-жағармай құю станциясы желісінде («Северная топливная компания» ЖШС) мониторинг деректері бойынша дизельдік отын (жазғы) тек қана талон арқылы сатылады.

Сондай-ақ, бұған дейін 2023 жылдың желтоқсанында «PETROSUN» ЖШС негізсіз шектеуді білдірген үстем жағдайын теріс пайдалану фактісіне байланысты ірі көлемдегі айыппұл түрінде әкімшілік жауапкершілікке тартылып, ол белгілі бір тұтынушыларға бензин мен дизель отынын сатқан.

Сонымен қатар, 2024 жылдың қыркүйегінде бұл субъект тағы да бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнаманы бұзғаны, атап айтқанда, жеке сатып алушылармен дизель отынын сатуға келісім-шарт жасасудан бас тартуда көрсетілген үстем жағдайды теріс пайдаланғаны үшін жауапкершілікке тарталды.

КЕДЕРГІЛЕРДІҢ БАР (ЖОҒЫ) ТУРАЛЫ АҚПАРАТ:

«Эталон Регион» ЖШС өкілі М.Д.Жумагулов:

«Эталон облысы» ЖШС, «Северная топливная» ЖШС, «Промгаз» ЖШС желілерінің өкілдері берілген өтінімдер аясында ірі ресурс иелерінен жанар-жағармайдың түсуіндегі тапшылыққа байланысты ұжымдық үндеу жолдады.

Бұл ретте, біз делдалдық ұйымдардан жанар-жағармай көлемін негізгі қуат иелеріне қарағанда тоннасын 25-26 мың теңгеге сатып ала аламыз, ал соңғысы жалға алу ақысын көтермейді және т.б.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының Үкіметі жанар-жағармай құю станциялары желілеріне жанар-жағармай бағасын мемлекеттік реттеуді алып тастағаннан кейін жанар-жағармай бағасын айына литріне 4 теңгеден аспайтын мөлшерде көтеруді ұсынды, бұл іске асыру іс жүзінде мүмкін емес, өйткені жанар-жағар май құю станциялары бағаның өсуі ЖМҚС желісінің банкроттығына және бағалары пропорционалды емес болып табылатын делдалдардан жеткізілімдерді сатып алуға мәжбүр.

«КС Energy Group» ЖШС өкілі Сарина Е., ресурс иесі жасалған келісімдер бойынша барлық міндеттемелерді толық орындайтынын және ресурстарға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететінін атап өтті. «КС Энерджи Групп» жауапкершілігі шектеулі серіктестігін монополияға қарсы орган негізгі қуат иесі ретінде ресми түрде таныды және бұл мәселе қазіргі уақытта қарастырылуда.

Кеңес төрағасы Иванов О.А. теңгерім тапсырмасын қалыптастыру мәселесін қарастыруды және жыл сайынғы өтініш негізінде негізгі қуат иелеріне мүдделікке жол бермеу үшін заңды тұлғалардың нақты атауын көрсетпей, әр облыс бойынша нақты қаншадан қамтамасыз етуді ұсынды.

«КС Energy Group» ЖШС өкілі Сарина Е. бұл ұсынысты жүзеге асыру қиын екенін және негізгі қуаттарға тең қолжетімділік үшін Ережелерді жан-жақты қарастыру және түзетулер енгізу қажет екенін атап өтті.

«Петропавл мұнай базасы» ЖШС өкілі Е.С. Жұмағұлов жақында ҚР Энергетика министрлігінде өткен кеңесте Солтүстік Қазақстан және Шығыс Қазақстан облыстары үшін жанар-жағармай бағасын 4 теңге/л-ге көтеруге қатысты ұсыным қайта қаралатыны айтылғанын, өйткені Солтүстік Қазақстан облысы мұнай өңдеу зауытынан ең шалғай орналасқан, бұл логистикалық шығындарды көбейтеді, сондай-ақ РЖҚ АҚ т/ж учаскесінің болуын ескеру қажет. Баға белгілеу мәселесін қайта қарау керек.

Сондай-ақ, Солтүстік Қазақстан облысының аумағында жанар-жағармай сақтайтын хаб құру мәселесін қарауды ұсынды, Солтүстік Қазақстан облысының әкімдігі бұл идеяны қолдап, ҚР Энергетика министрлігіне тиісті хат жолдағанымен, жауап келмеді.

Хабтың құрылуы ауылшаруашылық аймағындағы егін егу және жинау кезеңдерін қоса алғанда, жанар-жағармай тапшылығы қаупін жояды.

Кедергілерді жою туралы ұсыныс:

- ҚР Экономика министрлігі жанар-жағармай саласындағы баға белгілеу тәсілін қайта қарау ұсынылады;

- ҚР БҚДА ОЭКД жанар-жағармай өткізу бойынша тауар нарығын талдау рәсімін аяқтасын және талдау нәтижелері бойынша **«КС Energy Group» ЖШС-ны негізгі қуат иелерінің тізіміне** енгізсін.

- ҚР БҚДА ОЭКД өңірлерді жанар-жағармаймен қамтамасыз ету бойынша теңгерім тапсырмаларын, қарама-қайшылықтар болмаған жағдайда, негізгі қуаттарға тең қолжетімділік қағидаларының ережелеріне сәйкес келтіру жөніндегі ұсынысты қарастырсын, Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігіне жанар-жағармай материалдарының қажетті көлемін жеткізу кестелерін әзірлеуді Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігіне олардың өңірлердегі пропорционалдық өзара қарым-қатынастарын белгілеуді ұсынсын;

- МӨК бағасын қарастыру;

- МӨК және бөлшек сауда арасындағы делдалдардың қызметіне тексеру жүргізу;

- Көтерме жеткізуден бас тарту, көтерме жеткізушіні жеткізу тізбегінен шығару, мұнай өнімдерін тек бөлшек саудаға шығару мәселесін қарастыру.

ЖҰМЫС ОРГАНЫНА (КЕҢЕС ХАТШЫСЫНА):

1. Осы Кеңес отырысының хаттамасын дайындап, оны **2025 жылғы 19 наурызынан кешіктірмей** Кеңес төрағасына бекітуге ұсынсын.
2. Кедергілерді жою бойынша ұсыныстарды ҚР БҚДА жолдансын.

Кеңес төрағасы

О.А.Иванов

Кеңес хатшысы

А.А.Алиппаев

ПРОТОКОЛ № 1

**заседания Совета по барьерам входа на товарный рынок розничной
реализации ГСМ, в части обеспечения равного доступа к ключевой
мощности**

17 марта 2025 года, 15:00

г. Петропавловск

СОСТАВ СОВЕТА ПО БАРЬЕРАМ:

Председатель Иванов О.А. – Председатель Совета, Жаркова О.В., Ухов
А.Н., Харбедия О.О., Рахимов Б.К., Мендеев Р.З., Тасболат М.А., Бухонин
И.В., Казанцев А.В., Абиев Е.А.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

**Проблемные вопросы обеспечения равного доступа к ключевой
мощности**

УЧАСТВОВАЛИ:

1. Ресурсодержатели и обладатели ключевой мощности ТОО «Petrostar», ТОО «Petrosun», ТОО «КС Energy Group» АО «Национальная компания «КазМунайГаз(АИ-92, АИ-95, дизельное топливо);
2. Департамент топливно-энергетического комплекса АЗРК;
3. Департамент экономических исследований;
4. Управление предпринимательства и индустриально инновационного развития акимата Северо-Казахстанской области;
5. Представители АЗС СКО: ТОО «Эталон Регион, ТОО «Северная Топливная Компания», ТОО «Промгаз», КХ «Балтис», ТОО «Петропавловская нефтебаза»;
6. Члены Совета по барьерам.

ПО ВОПРОСУ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

Председатель Совета Иванов О.А., открыл заседание Совета по барьерам при Департаменте.

Заместитель руководителя Департамента доложил о повестке дня:

В адрес Департамента поступило коллективное обращение представителей сетей АЗС СКО по ряду вопросов, в том числе касательно отклонения заявок и оставление без ответа крупными ресурсодержателями со ссылкой на отсутствие нефтепродуктов, что в свою очередь вынуждает сети АЗС приобретать нефтепродукты у посреднических организаций на 10 000 –

15 000 тенге за тонну дорожке, что привело к риску приостановки деятельности предприятия.

Так, данные товарищества регулярно подают заявки на предоставление объемов ГСМ обладателям ключевой мощности, однако на практике удовлетворялись такие минимальные объемы как 19,3%, 26,1%, 37,8%, от запрашиваемого объема, либо ресурсодержателями не предоставляется ответ о рассмотрении заявок сетей АЗС.

Систематическая недопоставка, а также оставление заявок сетей АЗС крупными ресурсодержателями создает риск дефицита стратегически важных ресурсов.

Вместе с тем, с 11 марта т.г. по сегодняшний день на сети АЗС «SHELF» (ТОО «Северная Топливная Компания») согласно данным мониторинга дизельное топливо (летнее) реализуется исключительно по таллонам.

Также, необходимо отметить что ранее в декабре 2023 года ТОО «PETROSUN» привлечено к административной ответственности в виде крупного штрафа, по факту злоупотребления доминирующим положением выразившемся в необоснованном ограничении в реализации отдельным потребителям бензина и дизеля.

Кроме того, в сентябре 2024 года данный субъект был повторно привлечен к ответственности за аналогичное нарушение законодательства в области защиты конкуренции, а именно злоупотребление доминирующим положением, выраженном в отказе от заключения договоров по реализации дизельного топлива с отдельными покупателями,

СВЕДЕНИЯ О НАЛИЧИИ (ОТСУТСТВИИ) БАРЬЕРА:

Представитель ТОО «Эталон Регион» Жумагулов М.Д.:

Представителями сетей ТОО «Эталон Регион», ТОО «Северная Топливная Компания», ТОО «Промгаз» направлено коллективное обращение касательно недополучения от крупных ресурсодержателей ГСМ, в рамках направленных заявок.

При этом объемы ГСМ мы можем приобрести у посреднических организаций на 25-26 тысяч тенге за тонну дорожечему обладателей ключевой мощности, при этом, последние не несут никаких затрат на аренду и т.д.

Вместе с тем, Правительством Республики Казахстан сетям АЗС после отмены государственного регулирования цен на ГСМ, рекомендовано повысить цены на ГСМ не более чем на 4 тенге за литр в месяц, что является практически невыполнимым, так как АЗС вынуждены приобретать сырье у посредников, повышение цен у которых является не пропорциональным и возможно приведет к банкротству сетей АЗС.

Представитель ТОО «КС Energy Group» Сарина Э. , отметила что ресурсодержателем полностью исполняются все обязательства в рамках заключенных договоров и обеспечивает равный доступ к ресурсам, при этом ТОО «КС Energy Group» официально антимонопольным ведомством обладателем ключевой мощности и данный вопрос в настоящее время данный вопрос на стадии рассмотрения.

Председатель Совета Иванов О.А. предложил рассмотреть вопрос о формировании балансового задания и на основании годовой заявки предусмотреть для обладателей ключевой мощности сколько конкретно для каждой области, не указывая конкретно наименование юридических лиц, во избежание лоббирования.

Представитель ТОО «КС Energy Group» Сарина Э. отметила что данное предложение осуществить затруднительно и необходимо комплексно пересмотреть и внести поправки в Правила равного доступа к ключевой мощности.

Представитель ТОО «Петропавловская нефтебаза» Жумагулов Е.С. отметил, что недавно на совещании в МИнистерстве энергетики РК озвучено что для СКО и ВКО будет пересмотрена рекомендация в части повышения цены на ГСМ в 4 тг/л, так как СКО расположено дальше всех от НПЗ, что повышает расходы на логистику, а также необходимо учитывать наличие участка ж/д АО РЖД. Необходимо пересмотреть вопрос ценообразования.

Также предложил рассмотреть вопрос о создании на территории СКО хаба для хранения топлива, данную идею акимат СКО поддержал и напарвле соответствующее письмо в адрес МЭ РК, однако ответа не поступило.

Создание хаба позволит исключить риск дефицита ГСМ, в том числе в период посевных и уборочных работ в аграрном регионе.

Предложения по исключению барьера:

- МЭ РК рекомендовать пересмотреть подход к ценообразованию в сфере ГСМ;
- ДТЭК АЗРК завершить процедуру анализа товарного рынка реализации ГСМ и по итогам анализа включить ТОО «КС Energy Group» в перечень обладателей ключевой мощности;
- ДТЭК АЗРК рассмотреть предложение по доведению балансовых заданий по поставке ГСМ в регионы на соответствие положениям Правил равного доступа к ключевой мощности, в случае отсутствия противоречий рекомендовать МЭ РК разработать графики поставки в регионы необходимого объема ГСМ с закреплением их между ресурсодержателями в пропорциональном отношении;
- Пересмотреть ценообразование НДО;
- Провести проверку деятельности посредников между НДО и розничной реализации;
- Рассмотреть вопрос об отказе от оптовых поставок, исключить из цепи поставок оптового поставщика, нефтепродукты отпускать только для розничной реализации.

РАБОЧЕМУ ОРГАНУ (СЕКРЕТАРЮ СОВЕТА):

1. Подготовить протокол настоящего заседания Совета и представить его на утверждение и.о.председателя Совета **не позднее 19 марта 2025 года.**
2. Направить в АЗРК предложения по исключению барьера.

Председателя Совета

Иванов О.А.

Секретарь Совета

Алиппаев А.А.

